

Samir Arnautović plagira domaće prijevode i cepti od besa!

U popisu korištene literature koja je navedena na kraju disertacije, kao i u fusnotama, ne referira se niti na jedan jedini domaći prijevod Nietzscheovih djela, iako su ona gotova sva bila prevedena u doba Arnautovićevog pisanja doktorata. Odatle slijedi da su svi citati koje Arnautović uredno vezuje uz originale na njemačkom jeziku njegovi vlastiti prijevodi – ali i da su to bolji prijevodi od onih koje je posve ignorirao. Kada se saberu svi brojni citati iz Nietzscheovog djela, to čini veliki dio disertacije (više od polovine), pa je pretpostavka da je i tu riječ o velikom autorskom doprinosu u uvođenju Nietzscheovog opusa u domaći akademski i kulturni ambijent. Zamislite Arnautović-germanista ispravlja čitavu biblioteku naših prijevoda Nietzschea! Nažalost, po svemu sudeći praksa „neprimjetnog posuđivanja domaćih prijevoda“ (čitaj: plagiranja), s kojom je započeo u magistarskoj radnji, Arnautović će nastaviti i posve je proširiti u svojoj doktorskoj disertaciji. Pouzdana indikacija takve prakse su preuzimanja postojećih prijevoda „od riječi do riječi“. Ustvari, treba biti precizniji: od riječi do riječi, s tim da se ponekad malo izmijeni red riječi. Zaključak koji bi se odatle mogao izvući glasi: ili su postojeći prijevodi bili loši zbog reda riječi, što bi bilo apsurdno, ili je izmjena reda riječi trebala da prikrije doslovno preuzimanja (čitaj: krađu) tuđih prijevoda. Međutim, notorna je činjenica da izmijenjen red riječi ne opoziva čin plagijarizma.

Evo nekoliko rječitih navodnih prijevoda originalnog teksta koji se ni po čemu ne razlikuju od domaćih prijevoda:

MAGISTARSKI RAD

„Neskrivenost bića, to nikada nije neko samo predručno stanje, nego jedno zbivanje. Neskrivenost nije neko svojstvo stvari u smislu bića, niti neko svojstvo rečenica.“ /str. 21-22/

(Arnautović navodi u fusnoti 17 izvornik: Martin Heidegger, Holzwege - doduše, kod njega je svaki put napisano Holzwegw – str. 42)

U prijevodu uglednih filozofa Danila Pejovića i Danka Grlića čitamo doslovno iste riječi istim redoslijedom:

„Neskrivenost bića, to nikada nije neko samo predručno stanje, nego jedno zbivanje. Neskrivenost (istina) nije neko svojstvo Stvari u smislu bića, niti neko svojstvo rečenica.“

/O biti umjetnosti, „Izvor umjetničkog djela“, Mladost, Zagreb, str. 49/

Ipak ima jedna važna razlika! U prijevodu naših filozofa ima iza riječi „neskrivenost“ u okrugloj zagradi riječ „istina“. Tako stoji i u originalu: *Unverborgenheit (Wahrheit) ist weder eine Eigenschaft des Sachen im Sinne des Seienden, noch eine solche der Sätze*. Zašto je naš autor izostavio ovu riječ u zagradi iako „bode oči u originalu“? Da nije možda ipak pred sobom imao samo prijevod, pa pomislio da su to prevodioci ponudili dublet ne mogavši se odlučiti za pravu riječ?

Kasnije u svome magisteriju Arnautović opet citira Heideggera iz Holzwegw, i to glasi ovako:

„Djelo javno upoznaje sa drugim, ono objavljuje drugo, ono je alegorija. Sa zgotovljenom stvari sabire se u umjetničkom djelu još nešto drugo.“ /str. 40/

Prijevod Pejovića i Grlića doslovno isti:

„„Djelo javno upoznaje sa Drugim, ono objavljuje Drugo, ono je alegorija. Sa zgotovljenom stvari sabire se u umjetničkom djelu još nešto drugo.“ /str. 10/

Možda je ipak čista koincidencija ova podudarnost? Ali zasigurno nije rečenica koju je Arnautović *kao svoju vlastitu* stavio ispred ovog svog navodno vlastitog prijevoda. Tamo naime stoji:

... prevladavanje starometafizičkog razumijevanja umjetnosti nije jednostavno njegovo odbacivanje i nivelacija, nalazeći u djelu pored smisla koji ovo nosi, i nešto drugo, nešto drugačije od onoga što je gola stvar sama. / NEMA NAVODNIKA, str. 40/

Opet neka koincidencija! I Heideggerova rečenica koja prethodi citatu za kojeg se opredijelio Arnautović isto glasi, doslovno isto:

„Umjetničko djelo jest doduše neka zgotovljena stvar, ali ono kaže još nešto drugo, nego što je gola stvar sama“ /hrvatski prijevod, str. 10/ Das Kunstwerk ist zwar ein angefertigtes Ding, aber es sagt noch etwas anderes, *als das bloße Ding selbst ist*, ἄλλο ἀγορεύει.

Heidegger bez navodnika u Arnautovićevom magisteriju je Arnautović! Ali samo ako to niko ne otkrije. Nije li ovo umetanje Heideggerovih misli kao svojih vlastitih neposredno prije citata ustvari sve prije nego „slučajno“? Tako je bilo i sa „posuđivanjem“ Rortyjevih stavova prije referiranja na njegovo djelo /cf. str. 58-59 njegovog magisterija/.

Evo da izvedemo jednu brzu probu u tom smislu. Uzmimo prethodno spomenuti citat u kojem se Arnautović pojavljuje kao prevodilac: „Neskrivenost bića, to nikada nije...“ Ima li tu neka Heideggerova rečenica koja neposredno prethodi citatu, a čitalac treba povjerovati da je Arnautovićeva? Da čujemo kako glasi:

Otvaranjem jednog svijeta, umjetničko djelo daje mogućnost svim stvarima da dobiju svoj čas, svoju daljinu i blizinu, svoju širinu i uskoću... ono omogućava da se svijet pojavi u svojoj svjetlosti, pokazujući cjelinu bića u njegovoj raskrivenosti. /NEMA NAVODNIKA, str. 21/

Malo tražimo i tražimo, listamo Heideggerovo djelo, i eto opet nađemo što smo tražili:

„Ukoliko se otvara neki svijet, sve stvari dobivaju svoj čas i hitrinu, svoju daljinu i blizinu, svoju širinu i uskoću.“ /hrvatski prijevod, str. 39/ *Indem eine Welt sich öffnet, bekommen alle Dinge ihre Weile und Eile, ihre Ferne und Nähe, ihre Weite und Enge.* / M. Heidegger, Holzwege, V. Klostermann, Frankfurt, 1980, S. 30/

Koliko li još ima ovakvih „posuđenih rečenica“, ako smo u brzom čitanju nalazili jednu iza druge?

DOKTORSKI RAD:

Puno prostora bi nam uzelo da sada provjerimo svaki od velikog broja citata iz Nietzscheovih djela kojima je preplavljena Arnautovićeva doktorska teza. (A koji god smo uzeli da provjerimo bio je LAŽAN.) Uzet ćemo samo nekoliko citata iz *Tako je govorio Zaratustra*. Prvi citat:

„Hoću da vas učim šta je to nadčovjek. Čovjek je nešto što treba prevladati. Sva dosad stvorena bića su nešto više od sebe: a vi zar hoćete da budete oseka te velike plime, radije da se ponovo vratite životinji nego da prevladate čovjeka? Šta je majmun za čovjeka? Stvor za podsmijeh ili bolan stid. Vi ste prešli put od crva do čovjeka, ali je u mnogima još ostao crv. Nekada ste bili majmuni, a čovjek je još i sada više majmun nego bilo koji majmun. Onaj što je najmudriji među vama, i taj je tek dvojestvo od biljke i sablasti. Ali ja vam ne kažem, da postanete sablasti ili biljke. Nego, ja hoću da vas učim šta je to nadčovjek! Nadčovjek je smisao zemljin. Preklinjem vas, braćo moja, ostajte vijerni zemlji, i ne vjerujte onima koji vam govore o nadzemaljskim nadama! Otrovnici su to, svjesni ili nesvjesni. Prezritelji su to života koji izumiru i koji su i sami otrovani, i njih je zemlja sita: neka njih, srećan im put! Nekad je duša gledala prezrivo na tijelo; tada je to preziranje bilo nešto najviše: – voljela je da ga vidi mršava, ružna i izgladnjela. Mislila je, da će tako moći izmaći i njemu i zemlji. O, ta je duša i sama bila još mršava, ružna, i izgladnjela: a okrutnost je bila sladostrašće toj duši! Ali i vi još, braćo moja, recite mi: šta kazuje vaše tijelo o vašoj duši? Zar vaša duša nije jad i čemer i jedno bijedno zadovoljstvo? Zaista vam kažem, čovjek je jedna velika prljava reka. To već mora biti more, koje će primiti u sebe veliku prljavu rijeku, a da se i samo ne zaprlja. Eto, ja hoću da vas učim šta je to nadčovjek: on je to more, u njemu može da se utopi vaše veliko preziranje. Šta je najveće, što vi možete doživjeti? To je čas velikoga preziranja. Čas, u kojem će vam se i vaša sreća pretvoriti u gađenje, i isto tako vaš razum i vaša vrlina.“

/Arnautović, str. 282, fusnota 540 Friedrich Nietzsche, *Also sprach Zarathustra*, str. 6/

Srpski prijevod:

Hoću da vas učim šta je to natčovjek. Čovek je nešto što treba prevladati. Šta ste vi učinili, da biste ga prevladali? Sva bića dosad stvorila su nešto više od sebe: a vi zar hoćete da budete oseka

te velike plime, rađe još da se ponovo vratite k životinji nego da prevladate čoveka? Šta je majmun za čoveka? Stvor za potsmeh ili bolan stid. I isto to biće čovek za natčoveka: stvor za potsmeh ili bolan stid. Vi ste prešli put od crva k čoveku, ali je u vama mnogo još ostalo crv. Nekada ste bili majmuni, a čovek je još i sada više majmun nego ikoji majmun. Onaj što je najmudriji među vama, i taj je tek dvojstvo od biljke i sablasti. Ali ja vam ne kažem, da postanete sablasti ili biljke. Nego, ja hoću da vas učim šta je to natčovek! Natčovek je smisao zemljin. Vaša volja treba da kaže: neka bude natčovek simisao zemljin! Preklinjem vas, braćo moja, *ostajte verni zemlji*, i ne verujte onima koji vam govore o nadzemaljskim nadama! Otrovnici su to, svesni ili nesvesni. Prezritelji su to života koji izumiru i koji su i sami otrovani, i njih je zemlja sita: neka njih, srećan im put! Nekad je hula na Boga bio najveći greh, ali Bog je umro, i tako umreše i ti grešnici. Huliti na zemlju, to je sad najstrašnije – više ceniti utrobu onog što se ne daje progledati nego smisao zemljin! Nekad je duša gledala prezrivo na telo; tada je to preziranje bilo nešto najviše: – volela je da ga vidi mršavo, ružno, i izglednelo. Mislila je, da će tako moći izmaći i njemu i zemlji. O, ta je duša i sama bila još mršava, ružna, i izglednela: a okrutnost je bila sladostrašće toj duši! Ali i vi još, braćo moja, recite mi: šta kazuje vaše telo o vašoj duši? Zar **nije vaša duša jad i gad** i jedno bedno zadovoljstvo? Zaista vam kažem, čovek je jedna velika prljava reka. To mora biti već more, koje će primiti u sebe veliku prljavu reku a da se i samo ne zaprlja. Eto, ja hoću da vas učim šta je to natčovek: on je to more, u njemu može da se utopi vaše veliko preziranje. Šta je najveće, što vi možete doživeti? To je čas velikoga preziranja. Čas, u kojem će vam se i vaša sreća pretvoriti u gađenje, i isto tako vaš razum i vaša vrlina.

/Fridrih Niče, Tako je govorio Zaratustra, prema prevodu Milana Ćurčina, Grafos, Beograd, str. 14-15/

U čemu je razlika između dva prijevoda? Arnautović je *ijekavizirao srpski prijevod*, doduše na jednom mjestu je i pretjerao (siromah, nikada mu pismenost nije bila jača strana). Uspio je izostaviti PET PUNIH NIETZSCHEOVIH REČENICA (koje smo podvukli)! Mora da ih nema u originalu! Kakva žurba i fušeraj! Promijenio je red riječ na tri-četiri mjesta. Da se neupućeni mentor i njegova komisija ne bi dosjetili! A njegov prevodilački uspjeh se ogleda samo u tome da je riječ „gad“ zamijenio sa „čemer“!

Treba uzeti prijevod Zaratustre koji je uradio Danko Grlić pa vidjeti koliko se mogu razlikovati dva vjerodostojna autorska prijevoda. Puno više nego razlika između srpskog i hrvatskog jezika, a kamoli između ekavice i ijekavice.

Ako je istina da je Arnautović samo „popravljao“ tuđe prijevoda, zapravo „prevodio“ sa HRVATSKOG i SRPSKOG na BOSANSKI, onda ga je moralo, kao i u magistarskom radu, nešto odati u takvoj radbi PLAGIRANJA. Brojne su indikacije koje bi tome mogle poslužiti. Ali uzmimo jednu najupečatljiviju:

„O nebo nadamnom, nebo čisto, nebo duboko! Ti bezdana svjetlosti! Gledajući te **sav ceptim** od božanskih požuda. Da se bacim u tvoju visinu – to je za mene dubina! Da se skrijem u tvoju čistotu – to je moja nevinost! Boga pokriva ljepota njegova: tako i ti skrivaš svoje zvijezde. Ti ne govoriš: tako mi ti objavljuješ svoju mudrost.“

/Arnautović, str. 145, fusnota 272, Friedrich Nietzsche, Also sprach Zarathustra, NEMA STRANICE odakle je navodno Arnautović to preveo!/
 /F. Niče, Tako je govorio Zaratustra, str. 167/

Srpski prijevod:

O nebo nada mnom, nebo čisto, nebo duboko! Ti bezdana svetlosti! Gledajući te sav ceptim od božanskih požuda. Da se bacim u tvoju visinu – to je za mene dubina! Da se krijem u tvoju čistotu – to je moja nevinost! Boga pokriva lepota njegova: tako i ti skrivaš zvezde svoje. Ti ne govoriš: tako mi ti objavljuješ mudrost svoju.

/F. Niče, Tako je govorio Zaratustra, str. 167/

U čemu je razlika ova dva prijevoda? Osim ijekaviziranja? Arnautović je „ispegla“ poetski redosljed riječi pa stavio: „svoje zvijezde“ umjesto „zvezde svoje“ i „svoju mudrost“ umjesto „mudrost svoju“. Ali je zato ostao da „cepti“! To smo od ovakvog „prevodioca već prevedenog“ mogli i očekivati. Puno se žurilo Arnautoviću u svome tobožnjem prevođenju. Pa mu promakao i očevidni „srbizam“! Da li se to u Bosni igdje „cepti“? Možda u Ljubuškom gdje je navodno Arnautović rođen? Ili negdje kod Rogatice? U Zenici, možda? Lako je zamisliti kako će Arnautović zbog ovih svojih prijevoda sa srpskog na bosanski da „cepti od besa“!